

PREDSTAVNIK RADNIKA U ŠKOLSKOM ODBORU

Prema dostavljenom očitovanju vezanom uz izbor predstavnika u upravnom vijeću Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Uprava za rad i zaštitu na radu (KLASA: 110-01/21-01/61 URBROJ: 524-01/21-2) od 2. travnja 2021. Ministarstvu znanosti i obrazovanja

i dostavljenoj uputi svim školama Ministarstva znanosti i obrazovanja (KLASA: 110-03/21-01/00013 URBROJ: 533-09-21-002) od 13. travnja 2021.

ZAKLJUČUJE SE:

Članovi školskog odbora izabrani iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika nemaju biračko pravo u postupku izbora predstavnika radnika u školski odbor sukladno članku 145. stavku 2. Zakona o radu (jer su predstavnici struke a ne predstavnici radnika),

osim predstavnika radnika u tom školskom odboru koji **iznimno sukladno čl. 145. stavku 4. Zakona o radu** može birati i biti biran jer je riječ o predstavniku radnika imenovanom sukladno članku 164. Zakona o radu.

Obrazloženje:

Školske ustanove su 19. siječnja 2009. godine (KLASA: 602-01/09-01/00022; UR.BROJ: 533-04-09-0001) dobile uputu od Ministarstva znanosti i obrazovanja, a na temelju navedene upute vršio se izbor članova školskog odbora koje imenuju radnička vijeća ili radnici neposrednim i tajnim glasovanjem.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava objavilo je 18. listopada 2019. godine i mišljenje o biračkom pravu članova školskog odbora.

Nova uputa Ministarstva znanosti od 13. travnja 2021. godine je uputa prema kojoj će se škole voditi u postupku izbora članova školskog odbora.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
mzo.gov.hr

KLASA: 110-03/21-01/00013
URBROJ: 533-09-21-0002
Zagreb, 13. travnja 2021.

OSNOVNIM ŠKOLAMA
-svima-

SREDNJIM ŠKOLAMA
-svima-

UČENIČKIM DOMOVIMA
-svima-

PREDMET: Predstavnik radnika u školskom odboru
- uputa, daje se

Poštovani,

Ministarstvo znanosti i obrazovanja zaprimilo je mišljenje Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (KLASA: 110-01/21-01/61, URBROJ: 524-03-01-01/2-21-2) od 2. travnja 2021. godine koje se odnosi na primjenu odredbe članka 164. Zakona o radu („Narodne novine“, broj: 93/14, 127/17 i 98/19), kojom je propisan institut predstavnika radnika u organu poslodavca.

O navedenom pitanju Ministarstvo znanosti i obrazovanja dalo je školskim ustanovama dana 19. siječnja 2009. godine uputu (KLASA: 602-01/09-01/00022, URBROJ: 533-04-09-0001), međutim Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, kao stručni nositelj izrade Zakona o radu izradilo je i objavilo mišljenje o istome, a koje se razlikuje od mišljenja ovoga ministarstva. S obzirom na to da su predmetna pitanja uređena Zakonom o radu i podzakonskim propisima donesenim na temelju istoga, a koja su u djelokrugu Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja upućuje vas da u postupku izbora predstavnika radnika u školski odbor postupate sukladno mišljenju Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Prema mišljenju Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike biračko pravo radnika zaposlenih kod određenog poslodavca, u postupku izbora članova radničkog vijeća, a tako i u postupku izbora predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslodavca propisano je odredbom Zakona o radu. Odredbom članka 145. stavku 1. Zakona o radu, propisano je biračko pravo radnika prilikom izbora njihovog predstavnika, na način da pravo birati i biti birani imaju svi zaposleni kod određenoga poslodavca. Izuzetak čine oni radnici koji su članovi upravnih i nadzornih organa poslodavca (osim predstavnika radnika u tim organima) i članovi njihovih obitelji te radnici koji odlučuju o pravima i obvezama iz radnog odnosa, pa oni u skladu s člankom 145. stavkom 2. i 3.

Zakona o radu, nemaju biračko pravo u izborima za radničko vijeće, odnosno na odgovarajući način u izboru predstavnika radnika u organu poslodavca. Stoga, uz pretpostavku pravilne primjene citirane zakonske odredbe u slučaju provođenja izbora za novog člana školskog odbora koji je predstavnik radnika u smislu članka 164. Zakona o radu (predstavnik radnika u organu poslodavca), članovi školskog odbora (osim člana koji je predstavnik radnika u tome odboru) neće imati biračko pravo i ne smiju glasovati u tim izborima. Dakle, iako sastav školskog odbora čine i osobe imenovane iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u nastavi, te osobe nisu predstavnici radnika u smislu Zakona o radu.

S poštovanjem,

* REPUBLIKA Hrvatska
* MINISTARSTVO
* ZA
* RADOVANJE, PENSIVANJE,
* I SOCIJALNU POLITIKU
* prof. dr. sc. Radovan Fuchs

Privitak:

- Mišljenje Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike od 2. travnja 2021.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA,

**OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE
UPRAVA ZA RAD I ZAŠTITU NA RADU**

KLASA: 110-01/21-01/61

URBROJ: 524-03-01-01/2-21-2

Zagreb, 2. travnja 2021.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Ulica Donje Svetice 38
10000 Zagreb

PREDMET: Predstavnik radnika u upravnom vijeću
- očitovanje, dostavlja se

Poštovani,

vezano uz upit i zamolbu Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama o problematici provođenja izbora predstavnika radnika u organ poslodavca, a koji je ovom Ministarstvu na znanje i djelovanje prosljedila Matica hrvatskih sindikata, dostavljamo očitovanje kako slijedi:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, kao stručni nositelj izrade Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17 i 98/19), izradilo je i objavilo mišljenja koja se odnose na primjenu odredbe članka 164. Zakona o radu, kojom je propisan institut predstavnika radnika u organu poslodavca.

U skladu s navedenim člankom, u trgovačkom društvu ili zadruzi, u kojima se prema posebnom propisu utemeljuje organ koji nadzire vođenje poslova (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), te u javnoj ustanovi, jedan član organa društva ili zadruge koji nadzire vođenje poslova, odnosno jedan član organa javne ustanove, mora biti predstavnik radnika. Taj član ima isti pravni položaj kao i drugi imenovani članovi toga organa.

Objavljena mišljenja o pojedinim odredbama općeg propisa o radu, pa tako i o biračkom pravu radnika, ne odnosi se na imenovanje ili izbor svih članova školskog odbora, jer je to predmet uređenja posebnog propisa s područja obrazovanja, već se ono odnosi samo na izbor jednog člana toga odbora i to onoga koji je predstavnik radnika, a čijim se djelovanjem u toj obrazovnoj ustanovi ostvaruje pravo na radničko suodlučivanje propisano Zakonom o radu.

Dakle, Zakonom o radu i podzakonskim propisom je propisan način glasovanja na izborima za predstavnika radnika u određenom organu poslodavca, ali ne i za izbore ostalih članova toga organa.

Sastav i način izbora u školski odbor određen je posebnim propisom.

U tome smislu, odredba članka 145. Zakona o radu, propisuje biračko pravo radnika prilikom izbora njihovog predstavnika, na način da pravo birati i biti birani imaju svi zaposleni kod određenoga poslodavca. Izuzetak čine oni radnici koji su članovi upravnih i nadzornih organa poslodavca (osim predstavnika radnika u tim organima) i članovi njihovih obitelji te radnici koji odlučuju o pravima i obvezama iz radnog odnosa. Oni u skladu sa člankom 145. stavkom 2. i 3. Zakona o radu, nemaju biračko pravo u izborima za radničko vijeće, odnosno na odgovarajući način u izboru predstavnika radnika u organ poslodavca.

Pri tome valja naglasiti i to, da sastav školskog odbora čine i osobe imenovane iz reda učitelja, nastavnika i suradnika u nastavi, ali te osobe nisu predstavnici radnika u smislu Zakona o radu, već su predstavnici struke imenovani u taj odbor prema posebnom propisu, pa sukladno članku 145. Zakona o radu, nemaju biračko pravo.

S poštovanjem,

O tome obavijest:

Matica hrvatskih sindikata
n/r glavne tajnice, Mirele Bojić
Ulica Florijana Andrašeca 18 a
10000 Zagreb

4. UPUTE I TUMAČENJA MINISTARSTVA

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

KLASA: 602-01/09-01/00022
URBROJ: 533-04-09-0001

Zagreb, 19. siječnja 2009.

ŠKOLSKIM USTANOVAMA
- svima -

**Predmet: Članovi školskog odbora koje imenuju radnička vijeća ili radnici
neposrednim i tajnim glasovanjem
- uputa, daje se**

Poštovani!

Sukladno odredbi članka 119. stavka 1. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj: 87/08), jednog člana školskog odbora bira i razrješuje radničko vijeće školske ustanove, a ako isto nije utemeljeno, imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem, na način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, a ostalih osam članova imenuje i razrješuje osnivač.

Dakle, kada je u školskoj ustanovi utemeljeno radničko vijeće, člana školskog odbora bira i razrješuje radničko vijeće. Kada radničko vijeće školske ustanove ima samo jednog člana, taj član radničkog vijeća može, ali i ne mora biti i član školskog odbora jer radničko vijeće za člana školskog odbora može izabrati i radnika te školske ustanove koji nije član radničkog vijeća. Bitno je napomenuti da nema automatizma po kojem bi jedini član radničkog vijeća automatski bio i član školskog odbora, već je potrebno da radničko vijeće donese odluku iz koje je vidljivo da je ono određenu osobu izabralo za člana školskog odbora.

Kada u školskoj ustanovi nije utemeljeno radničko vijeće, člana školskog odbora imenuju i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem, na način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana. U skladu sa člankom 142. stavkom 1. i 2. Zakona o radu (Narodne novine, broj: 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 30/04 i 68/05 - Odluka USRH) koji propisuje način izbora radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, izabran je onaj kandidat koji je dobio najveći broj glasova radnika koji su glasovali. Ako dva ili više kandidata dobiju isti broj glasova, izabran je kandidat koji je duže neprekidno zaposlen kod poslodavca.

Napominjemo da se odredba članka 137. Zakona o radu kojom se propisuje tko ima pravo birati i biti biran u radničko vijeće ne primjenjuje na izbor člana školskog odbora kojeg bira i razrješuje radničko vijeće odnosno kojeg biraju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem.

Dakle, svi radnici školske ustanove mogu biti izabrani za člana školskog odbora kojeg bira i razrješuje radničko vijeće odnosno kojeg (kada radničko vijeće nije utemeljeno) biraju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem. Isto tako, kada radničko vijeće nije utemeljeno člana školskog odbora biraju neposrednim i tajnim glasovanjem svi radnici školske ustanove

(kada je radničko vijeće utemeljeno onda ga bira radničko vijeće, a ne svi radnici). Ovdje naglašavamo da ravnatelj koji je poslovodni i stručni voditelj školske ustanove ne može biti član školskog odbora.

Također napominjemo da za člana školskog odbora kojeg bira radničko vijeće odnosno radnici neposrednim i tajnim glasovanjem (kao i za člana školskog odbora koje imenuje osnivač) može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete iz članka 119. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, neovisno o tome da li je u trenutku izbora za člana „novog“ školskog odbora (školskog odbora koji se imenuje u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi) ta osoba član postojećeg „starog“ školskog odbora (imenovanog u skladu sa Zakonom o osnovnom školstvu odnosno Zakonom o srednjem školstvu). Naime, imenovanjem školskog odbora u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju (novog školskog odbora) prestaje dosadašnji školski odbor.

S poštovanjem,

RAVNATELJICA

Sara-Sanela Butorac, dipl. iur.

Biračko pravo članova školskog odbora

Objavljeno 18/10/2019 (Ministarstvo rada i mirovinskog sustava)

Biračko pravo radnika zaposlenih kod određenog poslodavca, u postupku izbora članova radničkog vijeća, a tako i u postupku izbora predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova poslodavca, propisano je odredbom članka 145. Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14 i 127/17).

Člankom 145. stavkom 2. Zakona o radu, propisano je da pravo birati i biti birani nemaju članovi upravnih i nadzornih organa poslodavaca.

Iznimno, predstavnici radnika u tim organima poslodavca imaju biračko pravo, jer je odredbom članka 145. stavka 4. Zakona propisano da se odredba stavka 2. citiranog članka ne odnosi se na predstavnike radnika u organima poslodavca.

Polazeći od odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi kojima su propisane ovlasti i sastav školskog odbora te pravo da jednog člana školskog odbora bira i razrješuje radničko vijeće, a ako ono nije utemeljeno, imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem na način propisan Zakonom o radu, može se zaključiti da su članovi školskog odbora, ujedno i članovi upravnog, odnosno nadzornog organa u smislu članka 145. stavka 2. Zakona o radu.

Slijedom navedenog članovi školskog odbora nemaju biračko pravo u postupcima izbora propisanim Zakonom o radu, osim predstavnika radnika u tome školskom odboru, koji iznimno, sukladno članku 145. stavku 4. Zakona, može birati i biti biran.

Pri tome valja naglasiti da je riječ o predstavniku radnika imenovanom ili izabranom sukladno članku 164. Zakona o radu, a ne o ostalim članovima školskog odbora koji su imenovani u školski odbor iz reda učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i sl., a koji su također kao radnici zaposleni u toj javnoj ustanovi.

Mišljenja smo da se ostale imenovane osobe u školskom odboru koje su zaposlene kao radnici u toj javnoj ustanovi, ne smatraju predstavnikom ili predstavnicima radnika u školskom odboru, već predstavnicima struke imenovanim u taj odbor prema posebnom propisu, pa se na njih ne odnosi iznimka propisana člankom 145. stavkom 4. Zakona o radu i stoga nemaju biračko pravo.